

Zīmulis un dzēšgumija

SARUNA AR IMANTU ZEMZARI

Anna Veismane

Komponista Imanta Zemzara mūzika šopavasār strāvo neparastā, komponistam atsvešinātā veidā – viedierīču ekrānos, savukārt radioviļņi tālu izplatījumā aizsūtījuši “Varšavas triptihu” klavierēm (Andrejs Osokins), “Lībiešu dziesmas” čellam un klavierēm (Ēriks Kiršfelds, Aija Kuzmane), “Divas Jēkabpils novada līgotnes” balsij un flautai (Gunta Gelgote, Giedrjus Gelgots); tiešsaistes koncertos Latvijas Radio un citviet izskanējusi arī “Mēnessgaisma” (Ivars Bezprozvanovs un Dzintra Erliha), “Vēl viena ceļinieku-fantāzija” (Diāna Zandberga), “Patiesība I un II” (Reinis Zariņš), “Mēnessnīca” (Agnese Egliņa), “Agri no rīta” (Iveta Apkalna), “Prelūdija par Alfrēda Kalniņa tēmu” (Kurland Quintet). Godinot komponistu Imantu Zemzari 70 gadu jubilejā, izdevniecība *Musica Baltica* laidusi klajā viņa klaviermūzikas krājumu “Skaņdarbi klavierēm”. Imanta mūzika skanētu vēl vairāk, ja būtu iespējama klātbūtne, tikšanās prieks – kameriska vakarēšana, draudzīgs rokasspiediens, ziedi un vīns, pēckoncerta sarunas.

Ar Imantu Zemzari tikāties īsi pirms komponista dzimšanas dienas, kas ir 14. aprīlī. Tobrīd pavasaris vēl tikai nāca – ilgi un trausli.

Vai pavasaris jums ir īpašs laiks un vai vispār izjūtat gadalaiku miju?

Pašam liekas, ka izjūtu. Īpaši pārejas brīžus starp gadalaikiem no ziemas uz pavasari – tad, kad ir tā pavasara jausma, pirmās pavasara pazīmes vai noskaņas, kamēr viss vēl ir tāds caurredzams un pārskatāms, bet jau iekrāsojas ar pirmo zaļumu.

Vai patlaban ir kāds skaņdarbs uz nošu pulsts?

Kaut kas drusku ir.

To nevar atklāt?

Labāk jau nē, stilīgāk ir, kad neizstāsta, kamēr nav vēl.

Kāds ir jūsu darba ritms?

Neesmu tāds kārtīgais strādātājs. Bet, ja ir laikposmi ar tādu tukšumu, kāds tagad mums visiem ir, kad jāsež mājās, tad ir tik labi, ja ir, ko darīt, ja var laiku aizpildīt. Brīnišķīgi, ja ir uz papīra kaut kas iesākts, turpināms un pabeidzams.

Tātad šis laiks nevis apstādinājis, bet tieši otrādi – stimulējis?

Jā, jā, apstādinājis nav, paldies Dievam, līcis vienkārši padomāt un atcerēties, kas bijis iecerēts, kas ir iesākts, kas turpināms un pabeidzams. Liek ķerties klāt un darboties.

Daudz esat ierakstījis Latvijas Radio gan savu, gan arī citu latviešu komponistu mūziku. Kā ir spēlēt paša sacerēto? Vai tajā brīdī jūs joprojām it kā turpināt komponēt vai arī kā pianists interpretējat gatavu skaņdarbu?

Gatavojot pašam savus opusus, atrodas ne viena vien sikāka nianse, ko ierakstīt notīs, jo sākotnēji nošu pieraksts ir diezgan vispārējs, shematisks bet, kad sāku spēlēt, tad dinamikas, agogikas ziņā diezgan daudz nianšu vēl atrodas. Ar zināmu labpatiku ievēlu kādu cezūriņu, kādu dinamikas dakšiņu, aplikatūru. Arī tempi mainās. Ja sākotnēji varbūt licies, ka tempi ir lēnāki, izturētāki, tad spēlējot skaņdarbs it kā iekustas, iešūpojas un galu galā sanāk dzīvāks. Lielākā ciklā savureiz bijusi pat piecu minūšu atšķirība starp pirmo spēlēšanu un vēlāko.

Vai jums patiek strādāt studijā? Vai tomēr klausītājs ir primāri svarīgs, kā koncertā?

Vai, nepatīk gan ieraksti. Kad iedegas tā sarkanā spuldzīte, un skaņu režisors vēl pasaka – ieraksts, lūdzu, ieraksts! Tas sastindzina ar katru brīdi vairāk. Ja vēl jāraksta varianti, tie “dubļi”, tad vairs nesanāk, ar katru dubli vēl vairāk sastindzinos. Labi būtu, ja varētu tā, kā kādreiz nejausi sanāk, teiksim, skaņu režisors saka: “Jūs tagad vienkārši paspēlējiet...” Ja viņš ļautu tā mierīgi paspēlēt un slepus ierakstītu! Tas būtu vislabākais variants.

Visvieglāk vienam pašam skolā, klasītē vai varbūt pāris labiem, uzticamiem draugiem. Jo publika lielāka, jo mandrāža lielāka un sasaistītība, sakrampētība.

Tomēr jums ir ļoti skaisti ieraksti, kas veikti Latvijas Radio – “Patiesība”, “Agri no rīta”. Tagad, protams, arī daudzi jaunie

pianisti spēlē šos darbus – Reinis Zariņš, Daumants Liepiņš, Diāna Zandberga.

Jā, ja var uzskatīt, ka pats autors it kā zina, ko viņš iecerējis un ko grib pateikt, tad zināms autentiskums tajos ierakstos ir.

Jūs esat ierakstījis arī diezgan daudz citu latviešu komponistu, visvairāk Volfganga Dārziņa un Emiļa Melngaiļa mūziku. Vai tas jums bija kā virszuddevums – ieskaņot to, kā nav?

Pie šiem skaņdarbiem ķeros, jo tie man ļoti patika, un likās, ka šie autori un šie opusi nav pārāk popularizēti, tie man atbilda arī ar grūtības pakāpi. Lielākas formas, protams, nē, vairāk miniatūras.

Man tā bija jauka nodarbe – gatavot šos opusus un apzināties, ka tomēr esmu mācījies klavieres no pirmās klases mūzikas skolā, kopā sešpadsmit gadu, ieskaitot Mūzikas akadēmijas vispārējo klavieru nodarbības. Un tad to tā vienkārši aizmirst, aizmest prom būtu muļķīgi. Klavierspēles prasmi varu likt lietā un pats gūt baudījumu. Bet tāda apziņa nāca vēl, pēc akadēmijas, tāda apetīte, vēlme pašam sēsties pie klavierēm un spēlēt. Vidusskolas laikā tā nebija, akadēmijā drusku vairāk, kopā ar studiju biedriem spēlējot. **Šķetināju un meklēju tēmas, kas ir jūsu mūzikā, un blakus dabai un filozofiskiem vispārinājumiem ir humors, arī ironiskā līnija. Atceros, savulaik Pēteris Plakidis, kurš vienu laiku bijis arī jūsu mentors Mūzikas akadēmijā, teica, ka humors ir tā grūtākā lieta mūzikā. Vai jums arī tā šķiet?**

Nezinu, vai ar to būtu saistītas milzīgas grūtības. Protams, slikts humors nav laba lieta.

Kā nu mēs kādreiz plāpājām – humors mūzikā var būt iekšmuzikāls un ār-muzikāls, un man šķiet, ka Pēterim Plakidim pašam vairāk piemita iekšmuzikālais humors. Kad smaidu izsauc tīri muzikālas mazas nesaderības vai tādi zemteksti, ko labāk saprot paši mūziķi. Man laikam kaut kā drusciņ citādi tie zobgalīgie opusi veidojušies.

Droši vien jāpārzina mūzikas vēsture, lai spētu uzķert tās asprātības?

Jā, vēsture, stili, pat konkrēti skaņdarbi, kas drusciņ ačgārni tiek nospēlēti.

Arī nosaukumi jums reizēm ir ar humora pieskaņu, piemēram, “Melankoholiskais valsis”.

Taisni tā, nosaukumos varbūt vairāk izpaužas mazas piedauzības, kā dažādajos tango vai “Mocarts un Andersens suvenīrindustrijas apstākļos”. Nošu gan tur ļoti maz, bet varbūt nosaukums tieši ir tas garākais un būtiskākais.

Varbūt tā ir vēlēšanās paskatīties ārpus konvencionālā, tradicionālā un vienkārši atļauties būt brīvam?

Brīvs esmu sajuties vienmēr, arī agrākajās desmitgadēs, kad it kā bijām iegrozīti, ierobežoti, brīvības sajūta nekad nepameta. Protams, man nebija ambīciju maisīties politiskās aktivitātēs vai nostādnēs, ar to jau uzreiz būtu saistītas problēmas. Es kaut kā biju “mazs un priecīgs”, ja tā var teikt Čaka vārdiem par savu skolas un studiju laiku. Un Latvija bija skaista, un brīnišķīgas vasaras bija, brīnišķīga Latvijas daba un vecie cilvēki, tāpat arī laikabiedri, studiju biedri.

Jūs neesat gājis uz kompromisiem un rakstījis to, ko galīgi negribat, tikai tāpēc, ka jāraksta?

Tā galīgi nav bijis, nevienu pašu brīdi.

Jums ļoti daudz nozīmē Mēness. Vismaz pēc tā, ko redzu skaņdarbu nosaukumos. Vai tas saistīts ar Mēnesi kā ekspresionisma tēlu vai tā ir Mēnessmeitiņa un mēnessnīca Raiņa dzejā?

Raiņa dzeja noteikti, bet arī paša redzētais dabā. Tās brīnišķīgās vasaras beigu un rudens pilnmēness ainas! Sudrabotais Mēness tiltiņš pāri Daugavai no Sēlijas puses pārmests. Un cik ātra ir Mēness gaita nakts laikā, kā tā dīvaini un spokaini iegaismo istabu. Kā Mēness ieskatās naktī pa logu un tādas dīvainas gaismas un ēnas met. Tas vairāk pieredzēts ārpus Rīgas, pie dabas.

Nozīmīga tēma mūsu sarunā noteikti ir atskaņotājmākslinieki, aktieri, mūziķi. Te varētu nosaukt daudzus – ērgelnieks Tālivaldis Deksnis, dziedātāja Ieva Parša, klarnetists Ģirts Pāže,

vijolnieks Jānis Bulavs, čellists Leons Veldre, altists Olafs Štāls un daudzi citi, mūsu atskaņotājmākslinieku zieds un varbūt ne tikai jūsu paudze, bet arī krietni jaunāki. Vai atskaņotāji jūs iedvesmo?

Ļoti iedvesmojošs vienmēr bijis personīgs, cilvēcis kontakts ar mūziķiem, īpaši tad, ja nav jāskatās pulkstenī un laiks nav ierobežots. Agrākās desmitgadēs bija mazāk steigas, mēģinājumu skaits bija pietiekami liels, un patiesībā mēģinājumu process ir tas brīnišķīgākais, meklējot atbilstošo muzikālo izteiksmi.

Pirmatskaņojums un koncerts noskan un cauri, un vairāk nav, bet mēģinājumi bijuši ļoti iedvesmojoši. Ar atsevišķiem mūziķiem vai nelieliem ansambļiem ir tas cilvēcis kontakts, bez tā jau nemaz nav iespējams sadarboties.

Orķestri ir lielāki vai mazāki, bet tas ir kaut kas pilnīgi cits. Tādās reizēs man bijusi sajūta, ka es atņemu cienījamam kolektīvam laiku, viņi taču būtu varējuši darīt kaut ko citu, kas viņiem vairāk iet pie sirds. Un ej nu sažini, ko viņi tur īsti domā, bet viņiem paredzēts spēlēt, darbs jāiestudē, laiks ir reglamentēts. Man tad vienmēr bijusi sajūta – nu ko es viņiem uzmačos.

Bet pilnīgi pretēja situācija ir tad, ja ir cilvēcis kontakts, ja labi draugi mūziķi ir manu darbu izpildītāji, tad rodas pārliecība, ka viņi tiešām izvēlējušies šos darbus iestudēt, viņiem kaut kas tur patīk, pievelk un interesē.

Klavieru kvartets Quadra sauc jūs par savu krusttēvu, viņi daudzkārt spēlējuši Jūsu mūziku.

Jā, jo viņu ansambļa tapšana, pats sākums, kaut kādā mērā bija saistīts arī ar maniem darbiem un ar Madonas vasaras festivālu, ko iedibināja Artis Kumsārs, kādreizējais Madonas Mūzikas skolas direktors. Tad jau repertuārs nebija tik plašs kā tagad, un es biju laikam viens no tiem pirmajiem, kas piedāvāja opusus viņu klavierkvartetam. Mums sadarbība veidojās ļoti jauka un sirsnīga, un

īpaši jau Madonā, vasarā, pie dabas. Pēc koncertiem varēja pasēdēt mūzikas skolas pagalmiņā un paraudzīties augusta zvaigznēs. Pasakaini brīži.

Madonā pirmatskaņoti vairāki jūsu darbi – “Rasas koncerts”, arī diezgan daudz skaņdarbu bērniem. Jūs pats kādu laiku Madonā vadījāt meistarklases.

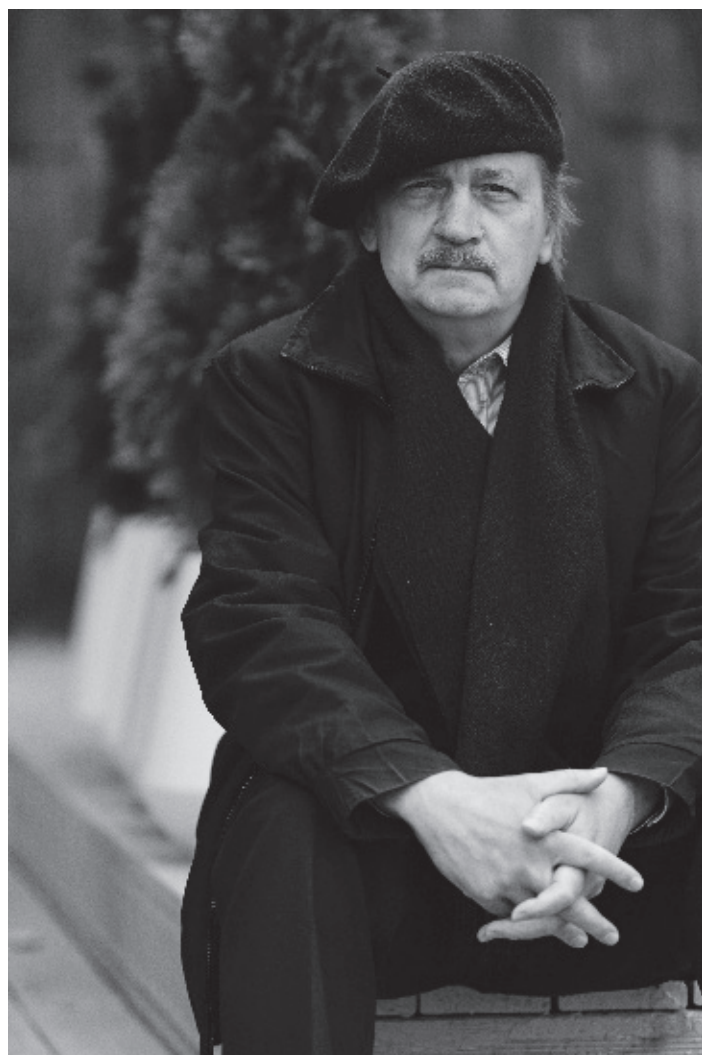
Tagad jaunākie kolēģi pārņēmuši Madonas festivāla organizēšanu un ir vērtuši to par ļoti aktīvām meistarklasēm. Topošie komponisti darbojas lielā skaitā. Tagad šis Madonas festivāls ir citāds, bet pirms šīm aktivitātēm – jā, tad es tur vairāk izpaudos.

Ļoti svarīga joma jūsu radošajā dzīvē ir teātris. Daudz skaņdarbu ir idejiski saistīti ar skatuves mūziku. Kā nonācāt līdz teātrim? Vai tas bija saistīts ar jūsu tēva gleznotāja Ulda Zemzara darbību? Viņš veidojis scenogrāfiju teātra izrādēm.

Tās bija ļoti agrīni, gadu man bija ap deviņpadsmit. Arnolds Liniņš pirmais mani uzaicināja Dailes teātrī rakstīt mūziku izrādei, tūlī pēc tam bija Pēteris Pētersons. Dailē bija cilvēki, kas tā vien grozīja galvu, vai nu tik jaunam vajag piedāvāt, lai nu nobriest. Nezinu, vai šie režisori bija pārliecināti, ka vajag mani iesaistīt. Drīz vien veidojās sadarbība ar Māru Ķimeli Valmieras teātrī.

Man ļoti laimējies satikt šos izcilos, radošos cilvēkus un tādā veidā gūt intelektuālu humanitāru izglītību, ko es pats savā nodabā nebūtu apguvis. Tik daudz pasaules izcilākās dramaturģijas klasikas! Šīs grāmatas es laikam tāpat vien nebūtu uzmeklējis un izlasījis, ne Raini, ne Blaumani, Ibsenu, Čehovu, Šekspīru, bet šeit man tas viss nāca priekšā kā darba piedāvājums.

Iestudējuma procesā īpaši labi varēja iepazīt, izprast dziļāk šos klasiķu darbus, arī laikmetīgo latviešu dramaturģiju – Pētera Pētersona, Paula Putniņa lugas. Man ārkārtīgi laimējās satikties ar šiem cilvēkiem, kas, nezinu, kādu augstāku spēku sūtīti, nāca man dzīvē pretī.

No mūzikas teātra izrādēm vairākos gadījumos pēc tam tika izveidoti koncertā spēlējami opusi, lai mūzika līdz ar izrādes beigām neaiziet nebūtībā un mazliet papildinātā, formas ziņā attīstītā veidolā izskan koncertā. Līdz ar to neesmu vairījies no savā ziņā programmatiskiem nosaukumiem, jo tik tiešām – ne viena vien muzikāla ideja nākusi no teātra izrādēm.

Vai bija vieglāk, kad ir spēcīgs tēls, spēcīgs impulss tieši no literatūras?

Jā, protams, tas bija iedvesmojoši. Tā visa bija augstas klases pati izcilākā pasaules dramaturģija. Man nenācās saskarties ar kaut kādām sēnalām vai situāciju komēdijām, vodevilām. Tādi piedāvājumi nekad nav nākuši priekšā, bet es arī laikam būtu atteicies.

Pavisam nesen pianists Daumants Liepiņš ieskaņoja Trešo klavierpersonāli “Kaija”, ko pats pirmatskaņojāt pirms desmit gadiem 60 gadu jubilejas koncertā. Šī sonāte saistīta ar Čehova lugu. Vai ar Daumantu pārrunājāt interpretāciju?

Nē, viņš paņēma notis, aizbrauca uz Liepājas “Lielo dzintaru” un ierakstīja, un gatavs. Man bija jāņem par labu.

Un jūs ņemat par labu?

Jā, es ņemu par labu. Daumantu kā pianistu pirms tam labi pazinu, man šķiet, esmu uz visiem viņa solokonzertiem bijis. Zinu, kā viņam skan klavieres. Viņš fiziski, ķermeniski ir it kā diezgan miniatūrs un trausls, bet ar kādu spēku skan klavieres! Par to vienmēr brīnos.

Kā Latvijas atmoda mainīja jūsu dzīvi? No 1988. līdz 1994. gadam bijāt laikraksta “Literatūra un Māksla” mūzikas nodaļas redaktors, daudz rakstījāt par mūziku. Kā šī atmoda un pirmsatmoda iespaidoja jūs?

Pašā atmodas speltē nemaz nevarēja lāgā dabūt avīzē iekšā materiālus par mūziku, jo tad šī avīze bija vairāk sabiedriski politiska, uz to patsvēja Māris Čaklais kā galvenais redaktors. Katra diena atnesa kaut ko ļoti būtisku, un visām aktualitātēm vajadzēja atspoguļoties avīzē. Tad manas koncertu recenzijas varēja iegulēties vienu nedēļu, bet otrā nedēļā vairs nebija aktuālas, un tad jau pagāja divas nedēļas...

Bet spīts ik pa brīdīm tomēr pārņēma mani. Ja esmu krietni piestrādājis, piemēram, pie Sergeja Martinova solokonzerta recenzijas (un tas bija izcils koncerts, kurā arī Martinovs bija ielicis milzīgu darbu), tad kāpēc to nedrīkē! Iespītējos un beigās pielauzu Māri Čaklo – pēc vairākām nedēļām šis materiāls tika nodrukāts. Ja man uzticēta mūzikas nodaļa šajā avīzē, tad kādēļ es tur esmu?

Vai jums bija iekšējā sajūta, ka jāraksta?

Esejas sāku publicēt, šķiet, kopš 1983. gada. Savukārt “Literatūra un Māksla” bija iknedēļas koncertu apskati, tad man bija nodrošināts krēsls brīnišķīgajā Vāgnera zālē, un gandrīz katru vakaru notika kāds interesants koncerts. Tā bija mana lielākā un nozīmīgākā akadēmija – klausoties es mācījos mūziku, iepazīnu visdažādākos izpildītājus un plašu repertuāru. Tā bija man jauna, nebijusi izpausme, tāpēc arī ieinteresēja.

Ar šo nodarbi aizrāvos vairāku gadu garumā, un gandarījumu sagādāja gan šīs ekspresrecenzijas, gan jo īpaši plašākas publikācijas, ko izdevās iedabūt avīzē, piemēram, Pētera Barisona dienasgrāmatas vairākos turpinājumos. Šķiet, astoņas vai deviņas ar roku pierakstītas kladītes, ko mans studiju biedrs, Pētera Barisona dēls Gunārs Barisons uzticēja man. Es no šim Pētera Barisona rakstītajām kladītēm izveidoju izlasi, ar roku pārrakstīju. Vēlāk izdevās nopublicēt. Tas bija liels gandarījums. Vai arī Šostakoviča memuāri Volkova traktējumā, tulkoti no angļu valodas, arī šo memuāru fragmentus publicējām vairākos turpinājumos. Aktuāli tolaik bija mūsu trimdas mūziķu materiāli.

Jūs sarakstījāties ar komponistiem Tālvaldi Ķeniņu un Gundari Poni.

Tā iznāca, ka Gundari Poni nointervēju, lielu atvērumu avīzē izdevās dabūt šai sarunai. Tās vispār bija brīnišķīgas tikšanās ar viņu vairāku dienu garumā. Kopā braucām uz Liepāju, kur viņš diriģēja Liepājas Simfonisko orķestri, mēģinājumā pabiju klāt, daudz ko pārrunājām.

Vai šajā lielajā rakstīšanas laikā pats komponējāt mazāk?

Jā, tas gan tiesa, bija pat pāris gadi, kad neviens skaņdarbs netapa. Darbs avīzē paņēma diezgan daudz enerģijas un laika, bet es sajutu to kā radošu nodarbi – lūk, tagad izpaužos šādi!

Mācījāties komponēšanu pie Ģederta Ramana un Ādolfa Skultes. Taču – vai ir konkrēti skaņdarbi, varbūt kāda komponista daiļrade, kas jūs tā īpaši iedvesmojusi?

Vidusskolas laikā interesēja jaunā mūzika, un uz klasiku stipri šķaudīju. Mācību programmā bija klasiku simfonijas un operas, vismaz nosaukt tonalitātes bija jānāk, bet tas piespiedu kārtā. Bahs tomēr jā, Bahu gribējās klausīties. Varbūt vēl kādus klasikas paraugus, bet pamatā tomēr bija jaunā mūzika – tas, kas pieejams skaņuplatēs, piemēram, franču “Sešinieks”, ārkārtīgi aizrāva Stravinskis, Hindemits, tos varēju daudz klausīties.

Un tad pamazām ienāca poļu skaņuplates, Pendereckis un citi autori. Gribējās zināt, kā strādā šie izteikti novatoriskie komponisti, bet klasikas renesanse man nāca daudz, daudz vēlāk. Tagad bez klasikas jau nemaz nevar dzīvot, bez Šūberta... Mācību programma jau tā iekārtota, ka skolas laikā klasika jāzina, bet isti līdz apziņai, līdz sirdij, līdz dvēselei tā vēl neaiziet, klasikas sapratne nāk daudz vēlāk. Varbūt tas ir atšķirīgi cilvēkiem dažādos dzīves posmos.

Jūsu miļā Dārziņskola. Esat tur mācījies un kopš 1976. gada pasniedzat kompozīciju. Vai jums miļā sava klasīte, kā jūs to saucat? Vai varat tur arī komponēt, īpaši tad, kad beidzas nodarbības un viss noklust?

Jā, protams, miļā un ārkārtīgi auglīga. Tur pie klavierēm esmu sacerējis gandrīz visu, kas man ir. Apstākļi ir brīnišķīgi, vai nu stundu starplaikos vai pēc stundām, novakarēs, vai pat brīvdienās ir iespēja tikt šajā klasē un strādāt. Gluži tā tas nav mājās, jo vienmēr ir bažas, ka iztraucēšu kaimiņus. Un pat negribas kaimiņiem piedāvāt savas intonācijas.

Kā komponists radoši strādājat vairāk nekā piecdesmit gadu. Kā jūs klausāties savu mūziku?

Lāgā nespēju. Slēdzu ārā, kad izdzirdu to radio “Klasika”. Tālivaldis Ķeniņš teicis, ka ar ļoti retiem izņēmumiem viņam paša mūzika krīt uz nerviem. Man ir apmēram tāda pati sajūta.

Mums “Klasikā” gan nekrīt uz nerviem, bieži to atskaņojam. (smieklī) Ir tādi darbi, kas ir ļoti daudz atskaņoti visdažādākajos ierakstos, piemēram, “Bals” klarnetei solo, trio “Mazā rok-mūzika”, “Patiesība” klavierēm. Latvijas Radio fonotēkā šie ir visvairāk ieskaņotie jūsu opusi. Vai varat izskaidrot, kāpēc tieši šie darbi ir bieži spēlēti?

Objektīvi laika gaitā pārbaudījies, ko mūziķiem gribas spēlēt, ko nē, un kuri ir dzīvotspējīgāki darbi. Jā, bet man vienalga negribas klausīties savu mūziku. Man paša mūzika šķiet citāda. Citiem komponistiem ir daudz vairāk nošu, tā ir tāda pilnīgāka, manējā tāda plāna. Kaut kāda neērtības sajūta pārņem...

...bet varbūt tieši attīrīta no liekā.

Nezinu, jā, tur nekā nevar darīt.

Bet tomēr jāraksta...

Pats rakstīšanas process jau sagādā zināmu prieku – ņemt tīru nošpapīra lapu un zīmuli, dzēšgumiju, aizpildīt un sagrafēt. Un rakstīt tāpat tīri klasiskā veidā ar taktmēru, ar tonalitāti, ar taktssvītām. Tas kaut kā liekas ekoloģiski, humāni un cilvēcīgi. Klasīķi senatnē darīja tāpat – rakstīja uz nošpapīra ar zīmuli vai spalvu. Pats process – tā ir ļoti laba sajūta.

Un nošu pulsts nobirusi ar dzēšgumijas gabaliņiem.

Jā, jā. Tieši tā.

Vai daudz dzēšat?

Iznāk dzēst, protams.

Bēthovena skices izskatās pārrakstītas, pārsvītrotas, varianti, varianti. Vai jums skaņdarbs plūst vieglāk?

Man drusku miermīlīgāk. Nav tādas ārīšanās. Vienkārši cits temperaments.

Imant, liels paldies par sarunu! Lai jums izdodas darīt to, kas pašam rada prieku, tāds ir mans novēlējums!

Paldies. Labprāt pieņemu. 🌟

